Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de minister van Justitie en Veiligheid

Inspectie Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

communicatie@
inspectievenj.nl

Ons kenmerk
2735656

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 29 oktober 2019
Onderwerp Blusinstructie vuurwerk

Geachte heer Grapperhaus,

Op 30 januari 2019 heeft u per brief aan de Tweede Kamer gemeld dat u de Inspectie Justitie en Veiligheid heeft verzocht om een onderzoek uit te voeren naar het huidige brandweeroptreden bij vuurwerkincidenten. Dit onderzoek zou de volgende elementen moeten omvatten:

- de wijze waarop de 25 veiligheidsregio's het handelingsperspectief voor de bestrijding van brand in/aan een opslag van vuurwerk of bij vervoer van vuurwerk uit de Operationele Handreiking Ongevalsbestrijding Gevaarlijke Stoffen uit 2012 hebben omgezet in procedures en instructies;
- de verschillen tussen veiligheidsregio's waarbij onder andere gekeken wordt naar de wijze van optreden (offensief en defensief) en het type blusmiddel (water, blusschuim, bluspoeder of andere middelen) in relatie tot de onderscheiden gevarenklassen;
- door de veiligheidsregio's opgedane ervaringen bij het blussen van vuurwerk(branden);
- een advies over aanpassingen in de operationele handreiking om mogelijke onduidelijkheden weg te nemen.

Daarnaast heeft u in dezelfde brief de Kamer gemeld dat u het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) heeft gevraagd nader onderzoek te doen naar:

- van Brandweer Nederland afwijkende opvattingen van externe deskundigen (onder meer het gebruik van water bij de bestrijding);
- in ons omringende landen geldende voorschriften voor het omgaan met blussen van vuurwerkbranden;
- een advies over aanpassingen in de operationele handreiking om mogelijke onduidelijkheden weg te nemen.

De Inspectie heeft uw verzoek ingewilligd en vervolgens de 25 veiligheidsregio's bevraagd op de door u aangegeven elementen. De bevindingen uit de door de veiligheidsregio's gegeven antwoorden en de analyse en conclusies van de Inspectie daaruit zijn onderstaand weergegeven.

Bevindingen

1 Alle veiligheidsregio's beschikken over procedures en/of instructies voor het operationeel optreden bij vuurwerkincidenten.
   a 22 veiligheidsregio's geven aan dat zij deze procedures en/of instructies hebben gebaseerd op hoofdstuk 3 (Klasse 1: Ontplofbare stoffen) uit de Operationele Handreiking Ongevalsbestrijding Gevaarlijke Stoffen 2012 (de Handreiking).
   b De drie overige regio's geven aan hiervoor een andere basis te hebben gehanteerd, maar uit een vergelijking van de inhoud van de procedures en/of instructies blijken deze toch in belangrijke mate overeen te komen met de inhoud van de Handreiking.
   c De door de veiligheidsregio's geschreven procedures en/of instructies verschillen van elkaar in vorm, reikwijdte en doelgroep, maar slechts beperkt op de inhoud (zie hiervoor 2).

2 Per klasse vuurwerk verschillen de procedures en/of instructies als volgt:
   a <u>Klasse 1.4</u>: Voor deze klasse vuurwerk zijn de aanwezige procedures en/of instructies het meest gedetailleerd beschreven.
   20 van de 25 veiligheidsregio's hebben in hun procedures en/of instructies, conform de Handreiking, veiligheidsafstanden opgenomen van (minstens) 25 meter, ontruimingsafstanden voor het publiek van minstens 50 meter en als inzettactiek een 'standaard-', 'routine-' of 'offensieve' aanpak.
   Zeven regio's geven expliciet aan dat blussen met water mogelijk is. De overige regio's geven in de te hanteren procedures en/of instructies geen aanwijzingen over het gebruik (of verbod daarop) van bepaalde blusmiddelen.
   De veiligheidsregio's die op onderdelen afwijken van het algemene beeld voor deze klasse vuurwerk, doen dat vooral op de te hanteren veiligheids- of ontruimingsafstanden. Deze regio's hanteren grotere afstanden.
   b <u>Klasse 1.3</u>: Voor deze klasse vuurwerk is er minder beschreven in de aanwezige procedures en/of instructies. De veiligheidsregio's hanteren hierbij een veiligheidsafstand van minimaal 50 of 100 meter en een ontruimingsafstand van minimaal 100 meter. De gekozen tactiek richt zich op het voorkomen/beperken van uitbreiding. Geen enkele regio heeft in de procedures en/of instructies aanwijzingen opgenomen over het hierbij te hanteren (of te vermijden) blusmiddel.
   c <u>Klasse 1.2</u>: Ook voor deze klasse vuurwerk is er minder beschreven in de procedures en/of instructies. De daarin voor deze klasse opgenomen veiligheidsafstanden bedragen enkele honderden meters (van 250 tot minimaal 1000 meter) en de ontruimingsafstand voor het publiek bedraagt minimaal 1000 meter.
   In de procedures en/of instructies van vier regio's is aangegeven dat vuurwerk van deze klasse niet mag worden geblust. De overige regio's geven hierover niets aan.
   Een enkele regio geeft daarbij aan dat het blussen van secundaire branden wel is toegestaan op een minimale afstand van 250 meter van de vuurwerkbrand. Over het bij het blussen van secundaire branden te hanteren blusmiddel spreken de procedures en/of instructies niet, ook niet over een verbod op het gebruik van water.

Het optreden dient te worden afgestemd met de Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS).

d Klasse 1.1: Ook voor deze klasse vuurwerk zijn de te hanteren veiligheids- en ontruimingsafstanden weer groter. Als veiligheidsafstand wordt door de regio's minimaal 400 tot minimaal 1000 meter gehanteerd en als ontruimingsafstand minimaal 1000 meter.
Geen van de regio's spreekt in de procedures en/of instructies voor deze klasse vuurwerk over (een verbod op) het blussen van vuurwerk. Ook over het mogelijk blussen van secundaire branden is niets opgenomen.
Evenals bij klasse 1.2 dient ook voor deze klasse dient de wijze van optreden te worden afgestemd met de AGS.

e Onbekende klasse: Bij het optreden met vuurwerk van een onbekende klasse (waaronder ook illegaal vuurwerk) treden de veiligheidsregio's zonder uitzondering terughoudend op. Het optreden dient in eerste instantie te zijn zoals bij klasse 1.1 Vervolgens dient vanaf een 'veilige afstand' (ter beoordeling van de AGS) geïnventariseerd te worden met welke klasse men mogelijk te maken heeft en het optreden daarop af te stemmen.

3 Als vuurwerk wordt aangetroffen in een transportsituatie waarbij brand een rol speelt (bijvoorbeeld in een vrachtauto of in een scheepscontainer op een haventerrein) is het optreden in eerste instantie gericht op het vanaf een veilige afstand (drie regio's noemen hierbij 100 meter) inventariseren van de klasse van het vuurwerk. Het verdere optreden wordt op de resultaten daarvan afgestemd.

4 De ervaringen van de veiligheidsregio's met het blussen van branden waarbij vuurwerk is betrokken, zijn beperkt. Slechts zeven regio's hebben hiermee enige ervaring. Met uitzondering van de brandweer Twente, die ervaring heeft met de vuurwerkbrand in Enschede, Deze ervaringen hebben niet geleid tot aanpassingen van de procedures en/of instructies in het algemeen of in deze specifieke regio's.

Conclusies

Een beschouwing van het bovenstaande geheel aan bevindingen brengt de Inspectie tot de volgende conclusies:

a In de 25 veiligheidsregio's komen de uitgangspunten, operationele procedures en/of instructies en wijzen van aanpak van branden waarbij vuurwerk is betrokken, inhoudelijk in grote lijnen overeen. Alle regio's hebben hun procedures en/of instructies gebaseerd op de Handreiking. De verschillen in deze procedures en/of instructies in vorm, reikwijdte en doelgroep zijn verklaarbaar uit de keuzes die binnen regio's zijn gemaakt over de organisatie en invulling van het brandweeroptreden bij gevaarlijke stoffen in het algemeen. Het optreden bij incidenten waarbij vuurwerk is betrokken, moet daarin passen.

b Tussen de veiligheidsregio's onderling bestaan kleine inhoudelijke verschillen in de procedures en/of instructies bij de verschillende klassen vuurwerk. De te hanteren veiligheids- en ontruimingsafstanden liggen in alle regio's in dezelfde ordegrootte. De manieren van optreden en de te kiezen tactieken zijn vrijwel identiek. Dit betekent dat de aanpak in de praktijk vrijwel overal gelijk is

c Slechts bij klasse 1.4 geven zeven regio's expliciet aan water als blusmiddel te gebruiken. Dit komt overeen met de huidige praktijk waarbij de bunkers

waarin het consumentenvuurwerk ligt opgeslagen zijn uitgerust met een sprinklerinstallatie als blusinstallatie.

d Bij geen enkele klasse vuurwerk en in geen enkele regio geldt een expliciet verbod op het gebruik van water als blusmiddel. Wel geven regio's bij de klassen vuurwerk 1.1 tot en met 1.3 aan dat de vuurwerkbranden niet mogen worden geblust, maar dat slechts het voorkomen van uitbreiding naar de omgeving (secundaire branden) is toegestaan. Daarbij mag wel water worden gebruikt.

e De Inspectie merkt op dat de Handreiking bij geen enkele klasse vuurwerk spreekt over een verbod op het gebruik van water als blusmiddel. Daarnaast bevat de Handreiking relatief veel informatie over ontplofbare stoffen in het algemeen maar vrijwel geen informatie specifiek over vuurwerk. Tevens stelt de Inspectie vast dat de door de regio's opgestelde procedures en/of instructies niet altijd even duidelijk en hanteerbaar zijn voor de operationele eenheden in het veld, die toch als eersten geconfronteerd worden met het vuurwerk.

f De ervaringen met branden waarbij vuurwerk is betrokken hebben niet geleid tot een andere zienswijze op het operationeel optreden daarbij en ook niet tot de noodzaak tot aanpassingen daarin.

Aanbevelingen

Afsluitend is de Inspectie van oordeel dat, op grond van het bovenstaande, de Handreiking voldoet betreffende het gebruik van water als mogelijk blusmiddel bij vuurwerkbranden van de verschillende klassen, de daarbij te kiezen tactieken en te hanteren veiligheidsafstanden. De Inspectie constateert wel dat de Handreiking momenteel nog ruimte laat voor enkele onduidelijkheden en uiteenlopende werkwijzen.

De Inspectie beveelt de veiligheidsregio's daarom aan de Handreiking uit te breiden met een sub-hoofdstuk specifiek over vuurwerk en daarbij aandacht te geven aan alle aspecten die een rol spelen bij het optreden bij branden waarbij vuurwerk van verschillende klassen is betrokken. Tevens kan daarbij een standaardtekst worden opgesteld voor de eenheden in het veld, zodat deze direct en eenduidig informatie voorhanden hebben over te hanteren afstanden, manieren van optreden en keuze van blusmiddelen.

Met vriendelijke groet,

J.G. Bos
Inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid